

Kohti liiton valtuuskunnan vaalia:

miksi olla mukana?

Eläinlääkäriliiton valtuuskunta on liiton ylin päättävä toimielin. Uusi valtuuskunta valitaan syksyllä 2019, kausi alkaa tammikuussa 2020. Mitä kattavammin eri alojen eläinlääkärit ovat edustettuina valtuuskunnassa, sitä paremmin voidaan ajaa koko eläinlääkärikunnan etua.

Teksti ja kuvat: Anna Parkkari

Suomessa oli tammikuussa noin 2800 laillistettua eläinlääkärinä, joista 83 prosenttia kuuluu liittoon. Liittoon kuuluu myös noin 470 opiskelijaa. Ammattikunnan etujen ajamisen kannalta yhtenäisyys on korvaamaton voimavara.

”Liitto ajaa meidän kaikkien asioita ja mitä enemmän meitä kuuluu liittoon, sitä paremmin voimme vaikuttaa”, vastasi yksi valtuutetuista. Toinen kertoi: ”Mitä suurempi osa eläinlääkäreistä kuuluu liittoon, sitä enemmän merkitystä liiton sanomisilla ja kannanotoilla on. Mikään muu liitto ei edistä nimenomaan eläinlääkärien asioita. Yksilötasolla tarkasteltuna liittoon kuulumalla saa myös hyviä jäsenetuja.”

NYKYVALTUUTETTUIEN AJATUKSIA MUKANAOLOSTA

Toimitus kysyi nykyisen valtuuskunnan jäseniltä ajatuksia valtuuskunnan jäsenyyteen ja vaikuttamiseen liittyen. Kysymyksiä oli muun muassa ehdokkaaksi ryhtymisestä, millaista mukanaolo on ollut ja tärkeimpiä käsiteltyjä asioita. Lisäksi kysyttiin, mitä sanot ehdokkuutta harkitsevalle kollegalle, mitä pitäisi edistää kymmenen vuoden tähtämällä ja miksi eläinlääkäriin pitäisi olla liiton jäsen. Osa näistä vastauksista kerrotaan kirjoituksen toisessa osassa, osa tässä. Vastajaissa oli mukana sekä ensimmäisen että seitsemännen kauden edustajia, miehiä ja naisia, erilaisissa eläinlääkäriin tehtävissä työskenteleviä valtuutettuja.

Valtuuskunnan vaalissa tehdään valintoja.

”MIKSI RYHDYIT EHDOKKAAKSI?”

Tällaisia vastauksia saatiin *Mikä sai sinut aikoinaan ryhtymään ehdolle?* -kysymykseen.

”Halu vaikuttaa eläinlääkärikunnan yhteisiin asioihin.” ”Yhteishenki.” ”Valtuuskuntaan tarvitaan yrittäjäläinlääkärijäseniä.”

”Kiinnostus yhteisiin asioihin ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Eläinlääkärien roolin yhteiskunnassa ja osaamisen voisi tuoda laajasti esiin. On hyödyllistä ja avartavaa toimia yhdessä ja tutustua kollegoihin, jotka työskentelevät eri osa-alueilla kuin itse.”

”Olemme monipuolinen ammattikunta ja on tärkeää pysyä kuulolla koko kentän tapahtumista. Näin valtuuskuntatyöskentelyn erinomaisena mahdollisuutena tähän. Omana tehtävänäni näin yliopiston sekä hygieenikkopuolen näkökulman esiintuomisen.”

”Olin ollut koko opiskeluajan EKY:n aktiivi. Kun muutama vuosi valmistumisen jälkeen pyydettiin mukaan valtuuskunnan vaaleihin, innostuin!” ”Kollegat ehdottivat ja kysyivät seuran kokouksessa.”

”Eläinlääkärikenttä ja kunnaneläinlääkärijärjestelmä ovat muutosvaiheessa. Halusin olla osaltani mukana muutoksessa mieluummin kuin vain jupista itsekseeni.”

”Koin, että työntekijäläinlääkäri on aika yksin neuvotellessaan palkasta ja muista eduista ja sain silloin liitosta apua. Halusin edes yrittää vaikuttaa epäoikeudenmukaisuuksiin, joita kentällä esiintyy.”

”Halu olla vaikuttamassa eläinlääkärien asioihin. Kiinnostus järjestötoimintaan ja yhteisöllisyyteen. Huoli jäävätkö tuotanto-eläinpraktiikkaa tekevät eläinlääkärit ohduksiin isojen pieneläinlääkäriajakkajien aikakaudella.”

”Koin, että nuoren sukupolven ääni ei ollut liitossa esillä niin hyvin kuin sen soisi olla. Päätin ensin yrittää itse vaikuttaa asioihin niin, että ne menisivät parempaan suuntaan, ennen kuin valitan etten ole tullut kuulluksi tai tuetuksi.”

”Halusin osallistua keskusteluun ammattikuntaa koskevissa tärkeissä edunvalvonta-asioissa.” ”Kiinnostus ja halu osallistua erityisesti aloittelevien kollegoiden edunvalvontaan sekä kunnaneläinlääkärijärjestelmän päivittämistarve.”

”Halu olla mukana vaikuttamassa liiton päätöksentekoon sekapraktiikkaa tekevän kunnaneläinlääkäriin näkökulmasta, jollainen aikoinaan olin. Halu tuoda maakunnan ääni kuuluviin liiton päätöksenteossa”

VAALIKYSELY VALTUUTETUILLE VUODEN VAIHTEESSA

Valtuuskunnan jäsenille, varajäsenille ja opiskelijajäsenille varajäsenineen lähetettiin toimituksesta lyhyt kysely 18. joulukuuta; vastausaikaa karhuineen oli 21. tammikuuta saakka. Kyselystä oli kerrottu ennakoon valtuuskunnan kokouksen yhteydessä.

Vastauksia saatiin 15. Oheisessa kirjoituksessa on käytetty näitä vastauksia.

Vastaajat olivat sukunimen mukaan aakkosjärjestyksessä: **Tapio Harmanen, Kaisa Hartikainen, Karoliina Hämäläinen, Katri Kiviniemi, Eve Alakurikka, Krisse Koikkalainen, Kimmo Lampinen, Mari Nevas, Hanna Nurmi, Leena Oivanen, Vesa Rainio, Olli Ruoho, Sinikka Sarpanen, Jenni Suolanie-mi ja Heidi Vesterinen.**

”Kollega pyysi, ja koska olen aina ollut aktiivinen erilaisissa luottamustoimissa, en osannut kieltäytyäkään.”

”ONKO VALTUUSKUNNASSA TULLUT YLLÄTYKSIÄ?”

Toimituksen valtuutetuille esittämä kysymys *Onko jokin asia valtuuskunnan toiminnassa yllättänyt sinut?* toi tällaisia vastauksia.

”Odotin alkujaan kokouksilta ehkä enemmän nurkkakuntaisuutta. Mielestäni keskustelu on ollut erittäin avointa ja monipuoliset mielipiteet hyväksyviä.” ”Nykyisin tulee kuulluksi ja varteen otetuksi paremmin kuin ennen.”

”On ollut kiva huomata yhteenkuuluvuuden henki eri aloja edustavien eläinlääkärien kesken.”

”Pidempään valtuuskunnassa istuneet ovat ottaneet vastaan kohtalaisen hyvin uudemmatkin jäsenet, ja uudistusmielisyyttä on lopulta löytynyt enemmän kuin ennen valtuuskuntaan pääsemistä ajattelin.”

”Toivoisin mahdollisuuksia olla vielä aktiivisemmin mukana liiton ajankohtaisessa keskustelussa ja vaikuttamisessa. Valtuuskunta kokoontuu vain kahdesti vuodessa ja saa käsiteltäväkseen melko lailla valmiiksi laadittuja periaatteita, suunnitelmia ja raportteja.”

”On ollut mukava huomata kuinka eri taustoilla olevat eläinlääkärit ovat pystyneet ymmärtämään toisiaan ja oikeasti yrittäneet löytää yhteistä etua.”

”Olen yllättynyt siitä, kuinka paljon liitto hoitaa ja huolehtii ja saa aikaan asioita.”

”Kokoontuminen vain kahdesti vuodessa on ollut yllättävää. Kokousten yhteydessä järjestettävien seminaarien monipuolinen ja inspiroiva ohjelma on ollut myönteinen yllätys.”

”Laaditut kannanotot ovat ottaneet hyvin tuulta alleen ja niillä on saatu hyvää näkyvyyttä medioissa.”

”Viimeisinä kausina valtuuskunta on selvästi aktivoitunut keskustelemaan asiois-

Valtuuskunnan seminaarissa toukokuussa 2018 Turussa. Vasemmalla jäsen Mari Nevas, joka esitteli seminaarissa *Eläinlääkintähuollon järjestelyt* -selvityksen raporttia ja oikealla jäsen Kimmo Lampinen.

ta, ehkä tähän on vaikuttanut myös muutos kokousten johtamiskulttuurissa. Valtuuskunnassa piilevä laaja-alainen koko eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuollon sektorin asiantuntemus ja ihmisten tahdot laittaa itsensä likoon ammattikunnan edunvalvonnassa.”

”Vuodet vierivät ja väki vaihtuu, keskustelu säilyy aina yhtä aktiivisena ja ilmapiiri hyvänä. Yllätyksenä tulee uusille aina se, miten paljon kulisissa tehdään asioiden eteen ja on koko ajan meneillään.”

”TÄRKEIMMÄT KÄSITELLYT ASIAT?”

Kysymysten joukossa oli myös tällainen: *Mikä on sinusta ollut tärkein tai tärkeimmät valtuuskunnassa esillä olleet asiat?*

”Maakuntauudistus on puhuttanut paljon, toisaalta se on myös asia, joka ei ole liiton ratkaistavissa. Asia on vielä kesken.”

”Koen tärkeänä eläinlääkärin roolin vahvistamisen kansanterveyden edistäjänä ja ylläpitäjänä. Tämä ajatus on nyt myös hienosti näkyvissä uudessa liiton dinajatuksessa.”

”Olisi myös tärkeää vaalia ammattikunnan yhtenäisyyttä. Kokonaisuuden kannalta on suuri harmi, jos ei-praktikot, ei-kliinikot ja ei-kuntasektori unohtuvat, vaikka ovatkin lukumäärältään pienempi joukko. Tarkoitin esimerkiksi valtion hallinnossa ja valtion valvonnassa työskenteleviä ja yksittäisiä asiantuntijoita eri aloilla.”

”Maakuntauudistukseen valmistautuminen on tuonut uutta puhtia liiton yhteiskunnallisen vaikuttamisen keinoihin ja

EDELLINEN, VUODEN 2016, VAALITULOS LYHYESTI

- Äänestysprosentti oli 32 (31 % vuoden 2013 vaaleissa), opiskelijajäsenistä äänesti 17 %
- Ehdokkaita oli ennätysellisen paljon
- Valtuuskunnan kokoonpano muuttui selvästi
- 40 % valituista oli uusia
- Kaikista vaaliryhmistä valittiin valtuutettuja
- Nuoret eläinlääkärit olivat ensi kertaa omalla listalla – hyvällä menestyksellä: 15 ehdokkaasta saatiin viisi valtuutettua
- Eniten nousi valtuutettuja suurimmalta Savo-Karjalan listalta: 27 ehdokkaasta saatiin kuusi valtuutettua
- Valtuuskunnan jäsenten ja heidän edustamansa työskentelysektorin suhde vaalissa 2016: valtuutetuista 34 % työskenteli kuntasektorilla, jäsenistä heitä oli 16 %, valtiolla samat luvut 14/ 7, yliopistolla 14/ 4, yksityisten palkansaajien 12/ 15, yrittäjien 5/ 8 ja sijaisuuksia tekevien 12/ 17

Lähde: Pääkirjoitus Eläinlääkärilehdessä 9/2016

määrään. Se on hyvä. On tehty hyviä selvityksiä ja käyty hyviä keskusteluja. Aktiivista toimintaa pitää jatkaa ja kehittää, kävipä maakuntauudistukselle kuinka vain.”

”Tärkein asia minun mielestäni on ollut yksityissektorin työehtosuositus. Toivoisin, että siitä joskus saataisiin kaikkia sitova työehtosopimus.”

”Pidän tärkeinä myös valtuuskunnan kahta kannanottoa, joissa vastustettiin lemmikkien ääripiirteitä korostavaa jaloitusta. Kannanotot olivat hyvin esillä julkisuudessa.”

”Sote on tärkein asia. Myös yksityissektorilla palvelussuhteessa olevan eläinlääkärin asema vaatii jäsentyneitä otteita. Työnantajaeläinlääkärien asemaa suhteessa kilpaileviin työnantajiin pitäisi vahvistaa. Liitolla olisi tässä harvinainen etu, kun molemmat osapuolet kuuluvat samaan liittoon. Tämä tökkii liikaa; ehkä osapuolet eivät näe asiaa näin. Tai sitten eivät vaan löydä tältä pohjalta yhteisiin neuvotteluihin.”

”Eläinlääkärimaailman muuttuminen ja kunnaneläinlääkärijärjestelmän järjestyminen. Suuret muutokset tapahtuvat usein baby steps -taktiikalla. Muutoksen väistämättömyys on ainakin valtuuskunnassa hyvin sisäistetty.”

”Nyt kuluvalle kaudella tärkein asia on ollut osallistua ja ottaa kantaa meneillään olevien muutosten valmisteluun. Esimerkiksi eläinten hyvinvointilakiesitykseen kirjattiin lopulta, että eläinten hyvinvoinnin valvonnasta maakunnassa vastaavan viranhaltijan tulee olla eläinlääkäri.”

”Nuorten ja ketjuissa työskentelevien eläinlääkärien työolojen tukeminen.”

”Kannanotto koiranjalostukseen.”

”Sote-uudistus, joka on edelleen kesken. Liitto on seurannut tilannetta hyvin.”

”Työehtosopimusasia saatiin alulle, mikä oli erittäin hyvä. Toivon, että seuraavassakin valtuuskunnassa ja etenkin hallituksessa sekä muissa elimissä on tahtotilaa pitää prosessia hyvin yllä. Toivottavasti sopimukseen päästäisiin kohtuujassa.”

Valtuuskunnan seminaarissa Turussa toukokuussa 2018. Aiheina olivat muun muassa valtuuskunnan vaalisääntöä uudistaminen ja pohdinta yksityissektorin työehtosopimuksen edistämismahdollisuuksista.

”Työssäjaksamisen eri muodot (mukaan lukien työehdot ja palkkaus), tulevaisuuden visiointi, kollegiaalisuus, siltojen rakentaminen ammattikunnan eri tahojen ja eri sukupolvien kesken. Asiat edistyvät koko ajan, vaikka vauhti tuntuu välillä tuskastuttavan hitaalta.”

”Eläinlääkäriliiton vaikuttaminen eläinlääkintähuoltolain, eläinten lääkitsemislainsäädännön ja eläinten hyvinvointilain uudistukseen; näissä liiton asian-
tuntemusta on saatu kuuluviin. Kunnan praktikkoeläinlääkärien saaminen työaikalainsäädännön ja kokonaispalkkauksen piiriin on nyky maailmassa tärkeä asia, mutta vielä vaiheessa.”

”Tärkeitä aiheita on ollut esillä jokaisessa kokouksessa. Kaikilla ammattikunnan työskentelysektoreilla on tarvetta muutokseen ja kehitykseen. Tärkeää olisi rohkeasti tehdä muutoksia ja visioita tulevaisuutta hieman mielikuvituksellisemmin. Vanhassa roikkuminen ei vie ammattikunnan asioita eteenpäin.”

Kirjoittaja on lehden toimituspäällikkö, liiton tiedottaja, FM.

Seuraavassa lehdessä on tämän kirjoituksen toinen ja viimeinen osa.

Seuraavassa lehdessä julkaistaan myös vaalien ehdokasasettelun ja äänestysten aikataulut ja muut sääntömääräiset vaalin tiedot.

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITON ORGANISAATIO

Jäsenet valitsevat valtuuskunnan kolmivuotiskaudeksi, seuraavat vaalit ovat syksyllä 2019.

Valtuuskunta valitsee liiton hallituksen. Hallituksen varsinaisten jäsenten kausi on kolme vuotta, varajäsenten kausi on vuoden. Hallitus valitsee valiokuntien jäsenet kolmivuotiskaudelle. Valiokunnissa toimii iso joukko aktiivisia eläinlääkäreitä valmistele-
massa asioita liiton hallituksen keskusteltavaksi ja päätettäväksi.

Valiokunnat ovat: eettinen valiokunta (EEVA), eläinsuojeluvaliokunta (ESVA), kou-
lutuspoliittinen valiokunta (KOPOVA), koulutusvaliokunta (KOVA), kunnan palkkava-
liokunta (KUVA), opiskelijavalioikunta (OVA), eläinlääkärin työhyvinvointivaliokunta
(HYVA), talousvaliokunta (TAVA), valtion palkkavalioikunta (VAVA), yksityissektorin
työsuhdevaliokunta (YSVA), yliopistovalioikunta (YOVA), yrittäjävaliokunta (YRVA) ja
Eläinlääkärilehden toimitusneuvosto (TN).

LIITON VALTUUSKUNNAN VAALIT JA TEHTÄVÄ

Eläinlääkäriliiton valtuuskunnan vaalissa on käytössä **suhteellisen listavaali**, jossa vaaliryhmän äännet lasketaan yhteen. Tällai-
sessa vaalijärjestelmässä pitkä ehdokaslista ja äännten keskittä-
minen ovat tehokkaita äännten kerääjiä.

Valtuuskuntaan valitaan 30 jäsentä, 2 opiskelijajäsentä, 10
varajäsentä ja 2 opiskelijavarajäsentä, kaikki kolmivuotiselle
kaudelle. Kokouksia ja seminaareja pidetään kahdesti vuodessa.
Nykyisen valtuuskunnan kokoonpano on kuvitettuna verkkosi-
vulla, www.sell.fi, Eläinlääkäriliitto ja kohta Valtuuskunta.

Valtuuskunta linjaa liiton toimintaa. Tavoitteet kaudelle
2018–2020 on jaettu seuraaviin osiin: yleinen edunvalvonta,
yhteiskunnallinen edunvalvonta ja vaikuttaminen, eläinlää-
kärin professio, kollegiaalisuus ja ammattietiikka, jäsenyyden
vahvistaminen ja jäsenpalvelut, kansainväliset asiat ja edunval-
vonta, opiskelijatoiminta, viestintä ja Suomen Eläinlääkärilehti,
Eläinlääkäripäivät, hallinto, henkilöstö ja talous. Toimintasuun-

nitelma tehdään vuosittain. Toimintasuunnitelmat ja tavoitteet
ovat luettavissa jäsen sivuilla. Oikopolkuna sinne voi käyttää
verkkosivun alaosassa olevaa harmaata kuvaketta: Liiton toi-
mintasuunnitelmat ja tavoitteet. Näistä kerrotaan myös säh-
köisissä jäsenkirjeissä.

Täsmällinen vaalien aikataulu julkaistaan seuraavassa leh-
dessä, joka ilmestyy 4. huhtikuuta. Siinä kerrotaan, milloin pitää
olla jäsen, että voi asettua ehdokkaaksi ja muodostaa vaaliryh-
miä, milloin on ehdokasasettelun ja vaaliryhmien muodosta-
misen aika (kesä), milloin ehdokkaat ovat tiedossa (alkusyksy) ja
mikä on äänestysaika.

Vaalisääntöä on uudistettu aiemmasta seuraavasti: äänes-
tys on sähköinen, jäsen voi antaa äänen kymmenelle ehdok-
kaalle entisen 30:n sijaan ja vaalilautakunta vahvistaa vaalitu-
loksen, aiemmin tuloksen vahvisti hallitus.